Total No. of Printed Pages : 4 **Seat No. :** | | | | | | | |

169(G)

(MARCH, 2022)

Time : 3 Hours] *[Maximum Marks : 100*

સૂચનાઓ :

1. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 59 પ્રશ્નો છે.
2. પ્રશ્નની સૂચના પ્રમાણે જવાબ લખો.
3. પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.
4. નવો વિભાગ નવા પાના ઉપરથી લખવો.

વિભાગ – A

- નીચે આપેલા 1 થી 15 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલ વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો. દરેકનો 1 ગુણ છે : [15]

1. હરિયાળી ક્રાંતિ કોના દ્વારા લાવી શકાય છે ?
   (A) ખેતી ઉદ્યોગ (B) ડેરી ઉદ્યોગ (C) પશુપાલન
2. ટ્રેક્ટરનો મરામતનો ખર્ચ એ કયા પ્રકારની મૂડી છે ?
   (A) આવર્તક (B) અનાવર્તક (C) સ્થિરમૂડી
3. નીચે આપેલા સાધનોમાંથી દશ્ય-શ્રાવ્ય સાધન જણાવો :
   (A) રેડિયો (B) બ્લેક બોર્ડ (C) બોલતી ફિલ્મ
4. વિસ્તરણ શબ્દનું ઉદ્ભવસ્થાન જણાવો :
   (A) અમેરિકા (B) ભારત (C) જાપાન
5. કયા દેશમાં સામુદાયિક ખેતી થાય છે ?
   (A) ભારત (B) ઈંગ્લેન્ડ (C) રશિયા
6. સૂકી ખેતીનું મહત્ત્વનું અંગ જણાવો :
   (A) પિયત (B) આંતરખેડ (C) સેન્દ્રિય ખાતર
7. ભારતમાં કયું રાજ્ય ઘઉંના કોઠાર તરીકે જાણીતું છે ?
   (A) ગુજરાત (B) પંજાબ (C) હરિયાણા

8. લઘુતમવેતનનો ધારો ક્યારે અમલમાં આવ્યો ?

(A) 1948 (B) 1950 (C) 1958

9. કયા પ્રકારના મજૂરની કાર્યશક્તિ અસરકારક હોય છે ?

(A) કૌટુંબિક મજૂર (B) ભાડુતી મજૂર (C) કાયમી મજૂર

10. સહકારી મંડળીની રચના માટે ઓછામાં ઓછા કેટલા સભ્યો જોઈએ ?

(A) 11 (B) 15 (C) 21

11. નિયતકાલીન હકીકતો અને સેવાઓની માહિતી આપતું પત્રક એટલે...

(A) પરિપત્ર (B) પત્રિકા (C) સમાચારપત્ર

12. ચોકબોર્ડ એ કયા પ્રકારનું સાધન છે ?

(A) પ્રક્ષિપ્ત (B) અપ્રક્ષિપ્ત (C) શ્રાવ્ય

13. ભારતમાં મોટા ભાગે કયા પ્રકારની ખેતી થાય છે ?

(A) કૌટુંબિક (B) મૂડીવાદી (C) સહકારી

14. જૂથ સંપર્કમાં વધારેમાં વધારે કેટલી સભ્ય સંખ્યા જોઈએ ?

(A) 10 (B) 20 (C) 50

15. પ્રસંકપતાનો વિસ્તરણ કાર્યકર કઈ રીતે ઉપયોગ કરશે ?

(A) સળંગ (B) ક્રમશઃ (C) જૂથચર્ચા

વિભાગ – B

સૂચના : નીચેના 16 થી 30 સુધીના અતિટૂંકા પ્રશ્નો છે. ટૂકમાં જવાબ આપો. (દરેક પ્રશ્નનો એક ગુણ છે.) **[15]**

16. યુરિયામાં રહેલ તત્ત્વનું નામ અને ટકા જણાવો.

17. કોઈપણ બે રાસાયણિક ખાતરના નામ આપો.

18. ભૂદાન પ્રવૃત્તિના પ્રણેતા કોણ છે ?

19. રોજમેળ એટલે શું ?

20. મિશ્રખેતીનું ઉદાહરણ આપો.

21. કોઈપણ બે શ્રાવ્ય સાધનના નામ આપો.

22. હિસાબો લખવાના બે પત્રકોનાં નામ આપો.

23. ખેત આધારિત ઉદ્યોગોનાં નામ આપો.

24. સિમાંત ખેડૂત કોને કહેવાય ?

25. બાજરીનું સંશોધન કેન્દ્ર ક્યાં આવેલું છે ?

26. વિસ્તરણની વ્યાખ્યા આપો.

27. જમીનના પ્રકાર જણાવો.

28. સરકારી ખેતીનો મુખ્ય હેતુ જણાવો.

29. રવિપાક એટલે શું ?

30. કોઈપણ બે આવર્તકમૂડીના નામ આપો.

વિભાગ – C

- **નીચેના 31થી 42 સુધીના ટૂંકા પ્રશ્નો છે. માગ્યા મુજબ જવાબ આપો : (કોઈ પણ દસ) દરેકના બે ગુણ છે.** **[20]**

31. પાક ફેરબદલીની વ્યાખ્યા આપો.

32. ખેતમજૂર કોને કહેવાય ?

33. નામું એટલે શું ?

34. વ્યક્તિ સંપર્કની વ્યાખ્યા આપો.

35. પત્રિકા કોને કહેવાય ?

36. દેણદાર કોને કહેવાય ?

37. પિયતખેતીની વ્યાખ્યા આપો.

38. ખેતમજૂરના ફકત પ્રકાર લખો.

39. વિસ્તરણ શિક્ષણ દ્વિમાર્ગીય પ્રક્રિયા છે. સમજાવો.

40. ખેતીના પ્રકાર એટલે શું ?

41. સજીવખેતી કોને કહેવાય ?

42. જમીનની ઉત્પાદકતા કોને કહેવાય ?

વિભાગ – D

- **નીચે આપેલા 43 થી 54 સુધીના લઘુપ્રશ્નો છે. માગ્યા મુજબ કોઈ પણ 10ના જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નના ત્રણ ગુણ છે : [30]**

43. ખાતાવહીનું મહત્ત્વ સમજાવો.

44. સહકારી ખેતીના ફાયદા લખો.

45. મિશ્રપાકના ફાયદા જણાવો.

46. સજીવવાડ આવશ્યક છે. સમજાવો.

47. વ્યક્તિ સંપર્કના લાભ જણાવો.

48. કરકસરયુક્ત પિયતથી ખેડૂતને ફાયદો થાય છે. જણાવો.

49. ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાના હેતુઓ લખો.

50. કિસાન મેળાના હેતુઓ લખો.

51. ક્ષેત્ર પસંદગીમાં સ્થળનું મહત્ત્વ.

52. પ્રદર્શન પદ્ધતિ કયા કામ માટે વપરાય છે ?

53. એકપાકી ખેતીના લાભ જણાવો.

54. ખેડૂતો ક્ષેત્ર પર રહેવાનું પસંદ કરે છે. શા માટે ?

વિભાગ – E

- **નીચેના 55 થી 59 સુધીના નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નો છે. કોઈ પણ ચારના સવિસ્તાર જવાબ લખો. દરેકના પાંચ ગુણ છે : [20]**

55. ક્ષેત્ર વ્યવસ્થાના આર્થિક સિદ્ધાંતો જણાવો.

56. સહકાર એટલે શું ? તેના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

57. મજૂરીના દરને અસર કરતાં પરિબળો જણાવો.

58. ચલચિત્ર દર્શનના લાભ લખો.

59. ખેતીપદ્ધતિ એટલે શું ? તેનું વર્ગીકરણ કરી મૂડીવાદી ખેતી વિશે સમજાવો.